

YEŞİLOVA'NIN KIRSAL TURİZM POTANSİYELİNİN SWOT ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ*

THE EVALUATION WITH SWOT ANALYSIS OF YEŞİLOVA RURAL TOURISM POTENTIAL

Yrd. Doç. Dr. Utku ONGUN¹

Doç. Dr. Bekir GÖVDERE²

Yrd. Doç. Dr. Uğur ÇİÇEK³

ÖZET

Bu çalışmada, Burdur ilinin 12 ilçesinden biri olan Yeşilova ilçesinin kırsal turizm potansiyelini ortaya koymak, bu yöndeki güçlü, zayıf yönlerini, tehdit ve fırsatları belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle literatür bilgileri ile ortaya konulmaya çalışılmış ve kırsal turizmin kavramsal çerçevesi ele alınmıştır. İkinci olarak, Yeşilova ilçesinin tarihçesi, coğrafi konumu ve turizm potansiyeline ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Yeşilova ilçesiyle ilgili mevcut durumun belirlenmesi için saha gezisi yapılmıştır. Saha gezisi sonucunda Yeşilova ilçesinin kırsal turizm potansiyeli ortaya konulmaya çalışılmış ve kırsal turizmin yöreye etkileri incelenmiştir. Saha gezisi kapsamında ilçe ve köylerdeki kişilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir ve görüşmeler sonucunda literatür çalışmaları baz alınarak kırsal turizm SWOT analizi oluşturulmuştur. Elde edilen bulgulara göre; İlçenin sahip olduğu kırsal turizm arzları ele alındığında, yılın 12 ayında turizmden yararlanılabilecek olması en güçlü yönünü oluştururken, kırsal turizm açısından girişimcilik kültürünün oluşmamış olması ilçenin zayıf yönü olmaktadır. Uluslararası Antalya ve Isparta Süleyman Demirel havaalanlarının yöreye yakın olması önemli bir fırsat olarak öne çıkarken, ilçe için hayati önemdeki Salda Göl'ünün kirlenmesi ve suların çekilmesi doğal yaşam için bir tehdit oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Burdur/Yeşilova, Kırsal Turizm, SWOT Analizi.

JEL Sınıflandırma Kodları: R00, R19.

ABSTRACT

In this study, to reveal the potential of rural tourism and to identify the strenghts, weaknesses, threats and opportunities of Yeşilova district of Burdur, which is one of the 12 districts of the province, are aimed. For this purpose, first tried to put out the literature and the conceptual framework of rural tourism were discussed. Secondly, the information about the history, the geographical location and tourism potential of Yeşilova district has been given. A site visit to determine the current situation regarding the Yeşilova district is made. As a result of site visit, it has been tried to reveal the potential of rural tourism of Yeşilova district and the effects of rural tourism on the region was examined. In the scope of site visit, conversations with people in towns and villages were carried out and as a result of these conversations a rural tourism SWOT analysis has been created based on literature studies. According to the findings, in the concept of rural tourism the potential of a 12 months tourism potential is the strenghtest but the absence of an entrepreneurial culture in the district is the weakness aspect. To be closer to the International Antalya and Isparta Süleyman Demirel International Airports is the major opportunity of the district. Pollution and low tide in Salda Lake is a threat to wildlife and it is a major threat to the district.

* Bu çalışma 18 – 22 Mayıs 2016 tarihleri arasındaki 5. Kırsal Turizm Kongresindeki sözlü sunumun genişletilmiş halidir.

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Hikmet Tolunay Meslek Yüksekokulu, utkuongun@mehmetakif.edu.tr

² Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, bekirgovdere@sdu.edu.tr

³ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Ağlasun Meslek Yüksekokulu, ugurcicek@mehmetakif.edu.tr

Keywords: Burdur/Yeşilova, Rural Tourism, SWOT Analysis.

JEL Classification Codes: R00, R19.

1. GİRİŞ

1990'lı yıllarda günümüze kadar büyük bir ivme kazanan turizm sektörü, diğer sektörlerle nazaran değişim ve gelişim içerisinde. Bu değişim ve gelişimle birlikte özellikle son yıllarda turistlerin eğilimleri 3S (deniz, kum, güneş) olarak bilinen turizmden ziyade alternatif turizm türlerine doğru bir yönelim içerisinde. Turistlerin özel ilgileri doğrultusunda şekillenen bu alternatif turizm türlerinden bir tanesi de kırsal turizmdir (Çeken vd., 2007: 6). Kırsal turizmin 12 ay yapılabilir olması, diğer turizm türleri ile uyum kolaylığı, rekreasyon faaliyetlerinin doğal çevre ile bütünleşmesi ve kırsal alanlarda yaşayan yerel halk için ekonomik katkılarının olmasından dolayı önemi her geçen gün artan bir turizm türüdür (Kızılaslan ve Ünal, 2014: 46).

İnsanlar yoğun iş temposu, iş stresi, trafik ve gürültü gibi olumsuzluklar nedeniyle tatillerini daha iyi korunmuş ve temiz bir çevrede geçirmeyi planlamaktadırlar (Mercan ve Pak, 2014: 29). Kırsal alanlar bu planlar için uygun yerlerdir. Kırsal alanlarda yapılacak kırsal turizm insanlara sakinlik, temiz hava, organik besin ve doğa ile iç içe bir tatil geçirme fırsatı sunmaktadır.

Kırsal turizmin kırsal alanların ekonomik ve sosyo-kültürel kalkınması açısından büyük önem arz etmesi dolayısıyla gerek tarihsel gerekse doğal güzellikler bakımından zengin bir çeşitliğe sahip olan ilçenin kırsal turizminin bilinmesi ve bu doğrultuda fizibilite çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Çalışmada, Yeşilova ilçesinin kırsal turizm potansiyelini ortaya koymak, bu yöndeki güçlü, zayıf yönler, tehdit ve fırsatları belirlemek amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda çalışma üç ana bölüm halinde ele alınmıştır. Birinci bölümde literatür bilgileri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu ilk bölümde, kırsal turizmin kavramsal çerçevesi başlığında; kırsal turizm kavramı, kırsal turist profili, kırsal turizmin konaklama özelliklerine ve kırsal alanlarda kırsal turizmin önemine yer verilmiştir. İkinci bölümde ise, Yeşilova ilçesiyle ilgili literatür taranmış ve mevcut durumun belirlenmesi için saha gezisi yapılmıştır. Yeşilova ilçesinin kırsal turizm potansiyeli ortaya konulmuş ve kırsal turizmin yöreye etkilerini incelenmek amaçlanmıştır. Öncelikle Yeşilova ilçesinin tarihçesi, coğrafi konumu ve kırsal turizm potansiyeline ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Saha gezisi kapsamında ilçe ve köylerdeki kişilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir ve görüşmeler sonucunda literatür çalışmaları baz alınarak kırsal turizm SWOT analizi oluşturulmuştur. Son bölümde ise ilçenin kırsal turizm potansiyelini en etkin bir şekilde kullanabilmesi için öneriler sunulmuştur.

2. KIRSAL TURİZMİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

2.1. Kırsal Turizm Kavramı

Kırsal coğrafi ortamlar, doğal ve kültürel yapılarıyla, özellikle kentte yaşayan insanların giderek artan rekreasyon ihtiyaçlarına tarih boyunca cevap vermeye çalışmışlardır. Kentlerde yaşayan insanlar, kırsal alanlara geçmişte çoğunlukla, rekreasyon amaçlı gününbirlik ya da akraba ziyaretleri için giderken, günümüzde özellikle, kırsal yaşam biçiminin çekiciliği, stres ve baskı yaratacak sınırlamaların olmayışı, buna karşın kişilerin kendilerini özgür hissetmesini sağlayacak olanakların varlığı sebebiyle gerek hafta sonları gerekse tatillerde bu kırsal coğrafi ortamlara yoğun ziyaretleri beraberinde getirmiş ve böylece "kırsal turizm" diye tanımlanan bir turizm türü ortaya çıkmıştır. Kırsal turizm kısa tanımıyla, "kırsal alanlarda gerçekleştirilen turizm türüdür" demek mümkündür (Soykan, 1999: 68).

Yerli ve yabancı kaynaklar incelendiği zaman kırsal turizm kavramının yerine farklı kavramların kullanıldığı görülmektedir. Kırsal turizm kavramı yerine çoğunlukla, köy turizmi, çiftlik turizmi, eko turizm, dağ turizmi, tarım turizmi, yayla turizmi gibi kavramlar kullanılmaktadır. Bunun nedenlerinden biri, akademisyenler arasında kırsal turizmin kavramsal çerçevesi konusunda ortak bir görüşe sahip olunmamasıdır (Esengün vd., 2002: 100, Akça vd., 2001: 31; Uçar vd., 2010: 4). Bir diğer nedeni ise, kırsal turizmin kırsal alanlarda gerçekleşmesidir. Fakat kırsal alanlar, kırsal turizmin gelişmesine uygun alanlar olmasının yanı sıra birçok turizm türlerinin ve turizm aktivitelerinin de mekanı sayılırlar (Soykan, 1999: 68). Kuş gözlemciliği, trekking, dağcılık, endemik bitki gözlemciliği, ata binme, olta balıkçılığı gibi aktivitelerin yanı sıra süt sağma, yün kırma, bahçe belleme,

sebze dikme, meyve ve sebze toplama, gül toplama, lavanta kesme, gül ve lavanta yağının çıkarılması veya ağaç budama vb. gibi pek çok tarım ve çiftlik aktiviteleri de kırsal alanlarda yapma imkanı mevcuttur.

Küçükaltan'a (1997) göre kırsal turizm tanımı *"insanların devamlı ikamet ettikleri yerler dışındaki kırsal yörelere ziyaretleri, buralarda tarım üreticilerinin ürettikleri mal ve hizmetleri, yörenin doğal dokusuna uygun mekanlarda talep ederek ve yörede para arttırma arzularını minimize ederek geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünüdür"*. Kırsal turizmin kırsal alanlarda gerçekleşmesi, mal ve hizmetlerin yerel halk tarafından üretilmesi, kırsal alanlarda yaşayan yerel halka ek bir gelir kazandırmaktadır.

Diğer bir tanıma göre kırsal turizm, *"kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla ve diğer turizm türleriyle de son derece kolay bütünleşebilen bir turizm türüdür"*. Bundan dolayı hem ulusal hem de uluslararası kuruluşların desteğiyle her sene etkinliklerle zenginleşen kırsal turizm, insanları tatil amacıyla kırsallara çekebilmektedir. Kırsal turizmin günümüzde insanları kırsal alanlara çekmesinin nedenlerinin başında, doğal çevreyi ve yerel kültürü koruyan, turizm türü olan eko turizmle birebir uyuşması gelmektedir (Emekli vd., 2006: 331). Bunların neticesinde kırsal turizm pek çok alternatif turizm türleriyle birlikte uyum içerisinde gerçekleşebilir. Ayrıca doğallık, doğaya saygı ve doğa sevgisi ön plana çıkmaktadır.

Bir başka tanıma göre kırsal turizm, turistlerin, doğal ortamlarda tatillerini geçirmek ve değişik kültürlerle bir arada olmak amacıyla kırsal bir yerleşkeye giderek, konaklamaları ve o kırsal yerleşkeye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür (Kiper ve Yılmaz, 2008: 160). Yapaylıktan uzaklaşmak, doğal ortamda ruh ve bedenini dinlendirmek ve özellikle büyük şehirlerin stresinden uzaklaşmak isteyenler için uygun bir alternatif turizm türüdür. Farklı kültürlerin birbiriyle kaynaşmasına da olanak sağlamaktadır.

Literatürde kırsal turizm kavramı farklı bakış açılarıyla ele alınmasına rağmen, akademisyenlerin kırsal turizmin temel özellikleri konusunda ortak bir fikir birliği içerisinde olduklarını belirtmek mümkündür. Kırsal turizmin temel özellikleri şu şekilde sıralanabilir (Boyacıoğlu, 2014: 83):

- Kırsal turizm çevreye, insana ve doğal yaşama dayalı bir turizm türüdür,
- Kırsal turizmde özgünlük (otantik) ve yöresellik ön plana çıkmaktadır,
- Kırsal turizm yerel halkla birlikte bütünleşip gelişmiştir,
- Kırsal turizm köy yaşantısıyla iç içe olan tarımsal ve hayvansal ürün çeşitliğini koruyan bir turizm çeşididir,
- Kırsal turizmde ekonomik, çevresel, sosyal ve kültürel amaçlar güdülmektedir,
- Kırsal turizm yerel halka dönük istihdam olanaklarını geliştirmeyi öngörmektedir,
- Kırsal turizmle birlikte oluşabilecek olumsuz etkilerin minimuma indirgenmesi için kırsal turizm aktivitelerinin çevreye ve kırsal alanlara zarar vermeyecek şekilde düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Kırsal turizmin, kırsalda yaşayan yerel halka ek gelir ve yeni iş olanaklarının sağlanması, kırsal alanlardan kentsel alanlara olan göç olayını yavaşlatması, kadının çalışmaya aktif biçimde katılımını sağlayarak kadın istihdamını arttırması, yerel halkta kendi kültürünü koruma ve sahiplenme bilincinin artması, (Emekli vd., 2006: 331) bunlara ek olarak yerel halkın birliktelik ve girişimcilik ruhunu da ortaya çıkarması gibi olumlu etkileri olmaktadır (Kızılaslan ve Ünal, 2014: 47). Ancak, kırsal turizm yalnızca yerel ekonomi ile doğru bir biçimde bütünleştiği takdirde beklentileri karşılayabilecek ve yerel halka fayda sağlayabilecektir (Boyacıoğlu, 2014: 84). Kırsal turizmle birlikte belli bir döneme sıkışmış olan turizm anlayışı yılın 12 ayında yapılabilmekte ve böylelikle yerel halk için devamlı bir iş imkanı sağlanmış olmaktadır.

Kırsal turizmin bu gibi olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Başlıca olumsuz etkiler; çevrenin kirlenmesi ve doğanın tahribatı, sosyo-kültürel baskıların artması, konaklama sorununun oluşması, dışarıdan gelen yatırımcıların bölgeyi ele geçirmesi, aşırı ziyaretçi trafiği, aşırı araç ve trafik yoğunluğu vb. gibi sorunlardır (Emekli vd., 2006: 332). Yine, kırsal turizm için doğal alanların yıkılıp yok edilmesi, yeni yapıların plansızca yerleştirilmesi ya da var olan yerleşimlerin bireysel çıkarlar gözetilerek değiştirilmesi, çöp ve atık vb. gibi çevre kirliliği etkenlerinin oluşması olumsuz etkiler arasında gösterilmektedir (Kızılaslan ve Ünal, 2013: 14). Olumlu ve olumsuz etkileri karşılaştırılınca olumlu etkilerin daha öne çıktığı görülmektedir. Olumsuz etkilerin en aza indirilebilmesi için hem yerel halka hem de gelen misafirlere doğa bilincinin kazandırılması kırsal turizmin sürdürülebilirliği açısından çok önemlidir. İnsanlar aslında doğanın kendilerinin olduğunu fark

ettiklerinde doğaya zarar vermekten vazgeçeceklerdir. Kırsal turizm birçok turizm türleriyle uyumlu ve olumsuz etkilerinin en az olduğu alternatif bir turizm türüdür.

Türkiye’de kırsal turizm denildiğinde, çoğunlukla doğa yürüyüşleri ve doğa sporlarını içine alan etkinlikler, alış-veriş ve yeme içmeyi kapsayan gününbirlik köy ziyaretleri anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra kırsal turizm; ülkemizdeki kırsal alanlar ve zengin kültürel miras göz önüne alındığında gerek iç turizm gerekse de dış turizm açısından yüksek bir potansiyele sahiptir (Emekli vd., 2006: 332).

2.2. Kırsal Turist Profili

Kırsal turist; “*kırsal yerlere sadık, kırsal gezilerde tecrübe sahibi, akraba ve arkadaşlarının fikirlerini ana bilgi kaynağı olarak kullanan, yaşadığı ortamda rahatlama ve yeni yerler görme amacıyla uzaklaşma arzusunda güdülenen eğitilmiş yetişkinler*” şeklinde tanımlanmıştır (Ayaz vd., 2012: 105).

Kırsal turist tanımından da anlaşılacağı gibi, genelde kırsal turizm müşteri profili bellidir. Kırsal turizme katılanlar genellikle, orta yaş grubu kişilerden, orta gelir grubundaki yüksek eğitilmiş ve profesyonel meslek sahiplerinden oluşur. Ayrıca çeşitli sportif etkinliklerin kırsal alanlarda giderek yaygınlık kazanması nedeniyle gençlerin de doğrudan olmasa bile kırsal turizme ilgi duymalarına yol açmaktadır. Hatta Avrupa’nın bazı ülkelerinde yalnızca çocukların kabul edildiği “*pedagojik çiftlikler*” bulunmaktadır (Soykan, 2003: 6). Ülkemizde kırsal turizmin yaygınlaşmasıyla birlikte farklı turist tiplerinin geleceği bilinmelidir ve bu farklı turistler, eğitim düzeyleri, çevre bilinçleri yüksek ve kaliteye önem veren kişilerden oluşmaktadır.

2.3. Kırsal Turizmde Konaklama Özellikleri

Kırsal turizmde konaklama, önemli bir konudur. Çünkü kırsal turizmi talep edenler, çoğunlukla ucuzu tercih eden, az ve orta gelir grubundan kişiler olup, yetişkinlerden oluşmakta ve aile ile seyahat edenler ön plana gelmektedir. Diğer taraftan, lüks turizme katılanların da zaman zaman kırsal turizme ilgi duyduğu görülmektedir. O nedenle kırsal turizm turistleri, geniş bir yelpazeye sahiptir. Ekonomik konaklama arayanlar ya da lüks ve konfor bekleyenler, çocuklu aileler veya yalnız gezenler, istekleri geniş olan yetişkinleri bir arada, aynı kırsal mekan içinde memnun etmek oldukça zordur (Soykan, 1999: 71; Ahıpaşaoğlu ve Çeltek, 2006: 77). Başka bir ifadeyle, kırsal turizmde talep değişik kesimlerden gelmektedir. Bu kesimlerin karakteristik özellikleri birbirinden farklılıklar gösterdiğinden dolayı, konaklama türleri ile tüketicinin beklentileri arasındaki ilişki, konaklama türlerinin seçiminde önemli bir etken olmaktadır (Demircioğlu, 1993: 10).

Kırsal konaklama, bir yandan geleneksel konutlarda, o kültürün adetlerine uygun otantik konaklama ve misafirperverlik beklenirken, öte yandan çağdaş konfor arayanların olması da arzu edilir. Bu yüzden kırsal yerleşimlerde eski ve geleneksel konaklama kalıpları bir kenara bırakılmış, onun yerine günümüz konaklama şekilleri kırsal çevrelere uygun hale getirilmiştir (Soykan, 1999: 71).

Kırsal turizmin önemli özelliklerinden biri de, gününbirlik ya da konaklama süresinin çok kısa olmasıdır. Konaklama genellikle bir haftayı geçmez. Kırsal alanlarda sunulan etkinliklerin ve hizmetlerin çeşitliliği o yöreye gelen turist sayısını ve kalış süresini arttırmaktadır (Emekli vd., 2006: 332). Sonuçta konaklamadaki bu artış yerel halkın daha fazla gelir elde edeceği anlamına gelir.

Kırsal alanlarda konaklama alternatifleri çok çeşitlilik göstermektedir. Köy evinden, ekolojik çiftliğe, butik otelden ev pansiyonuna, yayla evinden çadır ya da karavan kampına, ağaç evden ahşap bungalova, kır evinden dağ evine kadar çok farklı seçenekler mevcuttur. Kırsal turizmde konaklama, günümüzde en fazla şu şekillerde yapılmaktadır (Soykan, 1999: 71):

- Köy ve çiftlik evlerinde,
- Çadır veya karavanda,
- Kırsal otel veya motellerde,
- Kırsal pansiyonlarda veya kiralık odalarda,
- Kırsal tatil köylerinde,
- Kırsal ikinci evlerde,
- Akraba, tanıdık veya arkadaş yanında.

Kırsal alanlardaki doğal kaynakların, tarihi ve kültürel değerlerin çeşitliliği, hem turistler hem de turizmle uğraşan işletmeciler açısından oldukça önemlidir. Özellikle sanayinin çok gelişmediği ve küçük işletmelerin ağırlıkta olduğu kırsal alanlarda kırsal turizm girişimciliğinin teşvik edilmesi, kırsal alanların gelişmesi ve kalkınmasında aktif bir rol oynayacaktır.

2.4. Kırsal Alanlarda Kırsal Kalkınmanın Önemi

Kırsal alan kavramı, tarım ve çiftlik etkinliğin ağırlıklı olduğu, kent yaşamını çağrıştıran herhangi bir yerleşim yerinin bulunmadığı sessiz, tenha ve yeşilliklerin bol olduğu alanlardır. Kırsal alanlarda tarım, hayvancılık, ormancılık ve el sanatları gibi geleneksel ekonomik sektörlerde hammadde doğanın kendisi olup, yöre insanların yerinde işlemeyle çeşitli ürünler ortaya çıkmaktadır. Turizm ise bunlara çok sonradan eklenmiştir (Soykan, 2004: 10).

Birleşmiş Milletler Örgütüncü kırsal kalkınma şu şekilde tanımlanmaktadır: “*Kırsal Kalkınma, küçük toplulukların içinde buldukları ekonomik ve sosyal koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların birleştirilmesi, küçük toplulukların ulusal bütünle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına gerekli katkıda bulunmalarının sağlanması süreci olarak tanımlanmaktadır*” (Akça vd., 2001: 30).

Bir başka tanıma göre kırsal kalkınma “*kırsal alanların varlığının devam ettirilebilmesi ve kentli kesime göre daha az ekonomik ve sosyal imkanlara sahip olan kırsal toplumun yaşam şartlarının iyileştirilebilmesi için geliştirilen girişimlere denir*” (Turhan, 2005: 14).

Günümüzde artık kalkınma kavramını “*sürdürülebilir*” sözcüğü ile birlikte kullanılmaktadır. “*Sürdürülebilir kalkınma, doğal kaynak tabanının korunmasını ve yönetimini içermekte, bugünkü ve gelecek kuşakların isteklerinin karşılanması ve bu alanda devamlılığın sağlanması için her türlü teknolojik ve kurumsal düzenlemelerin yapılmasını kapsamaktadır*” (Emekli vd., 2006: 330).

Günümüzde kırsal kalkınma akademisyenler tarafından kırsal turizm, kırsal alanların kalkındırılmasında yeni bir yaklaşım olarak görülmektedir (Emekli vd., 2006: 330). Ayrıca kırsal turizm, kırsal kalkınmada en önemli ve öncü sektörlerden biridir (Çeken vd., 2007: 9). Kırsal kalkınmada kırsal turizmin önemini maddeler halinde aşağıdaki şekilde belirtmek mümkündür (Uçar vd., 2010; Emekli vd., 2006; Köroğlu ve Köroğlu, 2006; Esengün vd., 2002; Soykan, 1999):

- Kırsal turizme bağlı olarak kırsal alanlarda üretilen ürünlere olan talep artmaktadır ve talep artışı sonucunda üretim artmaktadır. Böylece üretim artışı olan ürünler sayesinde yöredeki üreticinin gelir seviyesi de artmaktadır. Böylece kırsal alanlarla kentsel alanlar arasındaki gelir farklılıkları kısmen ortadan kalkmaktadır.
- Kırsal turizmin gelişmesine bağlı olarak yörede turizme doğrudan ve dolaylı mal ve hizmet üreten diğer sektörlerin de gelişmesine olumlu etki yapmaktadır.
- Kırsal turizm sayesinde kırsal alanlarda istihdam, özellikle kadın istihdamını arttırmaktadır. Yerel halkı için ek gelir oluşturmakta ve kişisel gelirleri artan yerel halkın refah düzeyleri artmaktadır. Bunların sonucunda da kamu gelirleri olumlu yönde etkilemektedir.
- Kırsal alanlardaki atıl durumdaki turistik değerler kırsal turizm sayesinde etkin biçimde kullanılabilmekte ve doğal ve yapısal kaynakların korunması, yeniden, yapılandırılması ve güçlendirilmesine yardımcı olmaktadır. Yerel insanlara ekonomik açıdan doğrudan katkısı olmayacak atıl yapıtlar için piyasa ve ekonomik değer oluşturur.
- Kırsal turizm sayesinde düşük maliyetli tatil olanağı yaratılmaktadır. Böylelikle alım gücü düşük olan kesimlerin de turizme katılması sağlanmaktadır.
- Kırsal turizmin gelişmesi ve yörede oturanların kırsal turizmden gelir elde etmeleriyle birlikte kırsal alanlardan kentsel alanlara doğru olan göç yavaşlatılmaktadır.
- Kırsal turizm kırsal alanlardaki nüfusu harekete geçirmekte ve bilinçli bir şekilde örgütlenmesi sağlanmaktadır. Böylelikle kırsal alanlarda turizmin bilinmesi ve gelişmesi sağlanabilmektedir.
- Kırsal turizm kırsal alanlardaki alt yapı ve üst yapı yetersizliğini de zamanla gidermektedir. Ayrıca bilgilendirme, ulaştırma vb. hizmetlerin gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

- Kırsal turizm iç turizm ile birlikte dış turizmi de canlandırmaktadır.
- Kırsal turizm bir yanda turistlerin mekan içinde yoğunlaşmasından kaynaklanan ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunların giderilmesinde, bir yandan da turizmi geleneksel 3S (deniz, kum, güneş) kıyı turizminin egemenliğinden kurtarmakla kırsal yörelerin dinlendirici özelliğinden yararlanmaya olanak sağlamaktadır.

Kırsal turizmin, kırsal alanlarda gerçekleşmesi ve doğa tabanlı bir turizm türü olması nedeniyle turistler açısından çekicilik arz etmektedir. Günümüzde kırsal alanların doğallığını ve özgünlüğünü tercih eden turist sayısının artmasıyla birlikte kırsal alanların kalkınması hızlanmaktadır.

3. YEŞİLOVA İLÇESİNİN KIRSAL TURİZM POTANSİYELİ

Kırsal turizmin gelişmesinde kırsala bağlı çekicilikler ile insanları kırsala iten nedenler birlikte rol oynamaktadır. Ancak her kırsal alanda turizm gelişmeyeceğine göre, şu temel koşulların varlığı gereklidir: Erişilebilirlik, doğal güzellik ve özgünlük (otantik), tarihsel ve kültürel değerler, konaklama olanakları, kırsal ve geleneksel ürünler, su kaynakları ve rekreasyon etkinlikleri, kırsal halkın turizme istekliliği, yatkınlığı, gelişme kolaylığına sahip olması ve günümüze kadar korunarak gelmiş olması vb. gibi... (Soykan, 2004: 12-13).

Yeşilova ilçesi kırsal alanlarda turizmin gelişebilmesi için gerekli temel şartların çoğunu sağlamaktadır. Bir yörenin yerli ve yabancı turistler açısından turizm çekim merkezi konumunda olabilmesi için, doğal güzelliklerinin yanı sıra tarihi ve kültürel değerleri de içinde barındırması gerekmektedir. Yeşilova bu yüzden gerek doğal zenginlikleri gerekse tarihi ve kültürel zenginliğe sahip yerlerden biridir. Antalya ve Denizli geçiş güzergahı üzerindedir ve sit alanı kapsamındadır. Kırsal turizmde mevsimsel olma özelliği olmadığından dolayı diğer turizm türleriyle çok çabuk bütünleşebilmektedir. Örneğin; Türkiye'nin en temiz gölüne sahip olan ilçe, ayrıca göl manzaralı kayak merkezine sahip olan nadir yerlerdendir. Kayak ve göl turizmini kırsal turizmle entegrasyon yaptığı sürece turizmden yeterli düzeyde pay alacağı da bir gerçektir. Kış aylarında kayak merkezinde kayak yapılabilen, ilkbahar aylarında yürüyüş, sonbahar ve yaz aylarında ise tarım turizmi yapılabilir. Yeşilova'nın doğal güzellikleri, tarihi, kültürel zenginlikleri, yöreye has iklimi ve tarımsal etkinlikleri ile kırsal turizm açısından birçok bölgeden daha fazla avantaj sağlamak ve bölgeye olan kırsal turizm talebini arttırmaktadır.

Yeşilova'nın coğrafi yapısı ve sosyo-kültürel özellikleri göz önüne alındığında, birçok açıdan kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak kriterleri taşıdığı, bu nedenle de var olan potansiyelin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bölümde Yeşilova ilçesinin doğal, tarihi ve turistik çekicilikleri çeşitli kaynaklardan derlenerek başlıklar halinde verilmiştir.

3.1. Yeşilova'nın Demografik ve Coğrafi Yapısı

Burdur ilinin güzel ilçelerinden biri olan Yeşilova'nın bir tarafı masmavi Salda gölüyle diğer tarafı da yemyeşil orman ve Eşeler dağıyla çevrilidir. Türkiye'nin en derin ve en temiz gölüne sahip ilçenin, yüzölçümü 1351 km² ve rakımı 1200 metredir. Güneybatı Anadolu'da Göller bölgesinde yer alan ilçe, Göller Bölgesinin karakteristik özelliklerini taşımakta olup, Burdur iline 60 km, Denizli iline 94 km ve Antalya iline 160 km uzaklıktadır. İlçeye bağlı 36 köy ve 2 beldesi bulunmaktadır (Anonim, 2008: 231).

3.2. Yeşilova İlçesindeki Turizm Değerleri

Yeşilova ilçesinde, turizm açısından önemli kaynaklara sahip kırsal alanlar içerisinde eşsiz doğa ve göl manzaraları, ormanlar, dereler, çaylar, dağlar, tarihi ve kültürel değerler mevcuttur. Orman ve dağlık alanların av ve yaban hayatı zengin olup keklik, tavşan, yaban domuzu, bildircin gibi türler yaşamaktadır. Salda Gölü, Eşeler Kayak merkezi, yöresel yemekleri, yöresel el sanatları kırsal turizmin uygulanmasını sağlayacak zenginliktedir. Kar yağışının bol olduğu aylarında Eşeler dağında kayak sporu, ilkbahar ve yaz aylarında ise Salda gölünde yüzme, yelkencilik sporu, balık avcılığı ve su sporları yapılabilir.

Yeşilova ilçesinin sahip olduğu kırsal alanlardaki tarihi ve kültürel değerler, göl turizmi, av turizmi, yayla turizmi, eko turizm, yeşil turizm ve kamp-karavan turizmi gibi birçok turizm türüne ev sahipliği yapabileceği potansiyeline sahip olmakla birlikte, ilçe kuş gözlemciliği, dağ ve kış sporları gibi aktiviteler açısından da elverişlidir. Salda Gölü ve çevresi doğal güzellikleri ve coğrafi özellikleriyle çok sayıda trekking parkuruna sahip olup, doğa yürüyüşleri için önemli potansiyeli barındırmaktadır. Ayrıca ilçenin köyleri gerek tarım turizmi gerekse çiftlik turizmi açısından önemli potansiyele sahiptirler.

Tablo 1. Yeşilova İlçesindeki Otellerin Oda Sayısı, Yatak Kapasitesi ve Sınıfı

Otel Adı	Oda Sayısı	Yatak Kapasitesi	Sınıfı
Görenler Otel	13	21	1
Berliner Otel	20	36	2
Yıldız Otel	14	40	3
Hotel Lago Di Salda**	25	50	1

Kaynak: <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR,70144/turizm-tesisleri.html> (09.01.2016).

**Görüşme sonucunda elde edilmiştir.

Yeşilova ilçesindeki otellerin yatak kapasitesine bakıldığında yaklaşık 150 civarında olduğu ve bu sayının yetersiz olduğu dikkat çekmektedir. Doğal dokuya uygun ahşaptan, taştan ya da kerpiçten butik otellerin yapılması kısmen turizm talebine cevap verebilecektir.

3.2.1. Tarihi ve Kültürel Değerler

Türkiye'nin turizm kaynakları bakımından güçlü olduğu yönleri tarihi geçmişi ve zengin bir kültüre sahip olmasıdır (Yeşiltaş vd., 2009: 255). Yeşilova ilçesi ve çevresi gerek tarihi gerekse kültürel değerler açısından önemli bir potansiyele sahiptir. İlçe ve köylerde camiler, kale surları ve kale kalıntıları, türbe, örenyeri ve çok sayıda höyük bulunmaktadır.

İlçeye bağlı Harmanlı köyü eski yerleşim merkezi olması nedeniyle tarihi varlıklarıyla zengin bir köydür. Bu tarihi varlıkların başında da Harmanlı Camii gelmektedir. Caminin 1207 yılında yapıldığı, mevcut kitabesindeki yazıdan anlaşılmaktadır. Caminin tavadaki ve duvardaki süslemeleri Türk süsleme işlemeciliğinin en güzel örneklerini oluşturmaktadır (Anonim, 2008: 234).

İlçede bulunan camilerden bir tanesi tarihi nitelik taşımaktadır. Kitabelerde bu cami Hicri 1287–Miladi 1870-1871 yılında yapıldığı anlaşılmaktadır. Caminin taşları develerle kıymetli bir Selçuklu eseri olan Akhan'dan getirilmiştir. Günümüzde cami yenilenmiştir. Ayrıca birde Kesikbaş isimli türbe bulunmaktadır. Türbenin Kitabesi olmadığı için kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak halkın anlattığına göre bu türbede yatan kişinin bir savaş şehidi olduğu, köyü için can verdiği söylenmektedir (Anonim, 2015).

Kayadipi köyünün hemen üzerinde bulunan dağın zirvesinde yarım kalmış, Genç Roma ve Erken Bizans dönemine ait bir kale suru bulunmaktadır. Ayrıca Yarışlı köyünde köy halkı tarafından Asar olarak adlandırılan tepe üzerinde bir kale kalıntısı bulunmaktadır (Anonim, 2008: 234).

İlçe'nin köylerinde Eski Tunç Devri Kalkolitik Döneme ait olduğu tahmin edilen M. Ö. 6. ve 7. Yüzyıllara ait olduğu tahmin edilen pek çok höyük ve örenyeri mevcuttur. Örenyeri ve Höyüklerin bazıları şunlardır: Akçaköy Büyük ve Küçük Höyük, Dereköy Erle Ovası Aşağı ve Yukarı Höyük, Gençali Köyü Höyüğü, Karaatlı Köyü Mancarlı Höyük, Yarışlı Höyüğü, Yazır (Büyükyaka) Höyüğü, Çaltepe Höyüğü, ve Çaltepe Örenyeri.

Yeşilova İlçesi'ne 31 km. uzaklıkta Onacak (Veli Dede) Türbesi, Onacak Köyü eski yerleşim alanı içerisindedir. M. S. 14. – 15. Yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki Türbenin Veli Dede'ye ait olduğu rivayet edilmektedir. Günümüzde yalnız türbesi kalan Türbe 8 köşe şeklinde ve Türbenin içerisinde 2 adet sanduka bulunmaktadır. Veli Dede naaşı türbenin içerisinde sol tarafta üstü yuvarlak bir lahit içinde yatmaktadır. Onacak Köyü Veli Dede Türbesi, Antalya Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun 21.01.1993 tarih ve 1737 sayılı kararı ile Kültür Varlığı olarak kabul edilmiştir (Yılmaz, 2005: 582).

İlçenin Niyazlar köyünde bulunan türbede, Anadolu'nun Türkleşmesinde görev alan ve Horasandan gelen Selçuklu Beyleri'nden Niyazi Bey yatmaktadır. Türbenin içerisinde Niyazi Beyin mezarı ve kendisi tarafından kullanıldığı bilinen asa, şamdan, tespih gibi eşyalar ve türbede tarihi açıdan önem taşıyan iki lahit bulunmaktadır (Anonim, 2008: 234).

3.2.2. Göl Turizmi ve Kuş Gözlemciliği

Yeşilova ilçe merkezine 4 km. uzaklıkta bulunan Burdur'un en güzel mesire alanlarından biri olan Salda gölü, 1989'da I. Derecede Doğal Sit alanı olarak koruma altına alınmıştır. Türkiye'nin en derin (184 metre), en temiz (Alpar ve Erdem, 2005: 597; Şenol, 2011: 84) ve yüzölçümü 48 kilometrekare olan bir göldür. Salda gölünün suyundaki soda ve minerallerin cilt hastalıklarına iyi geldiği rivayet edilmektedir (Akova, 2013: 50). Günümüzde Sultan Pınarı dinlenme tesisleri, Akçeşme dinlenme tesisleri, Sahil Mola, Belediye Halk Plajı ve Orman Plajı gibi dinlenme tesisleri faaliyet göstermektedir (Yılmaz, 2005: 572). Salda Gölü, ormanlarla kaplı tepelerde,

kayalık arazisiyle ve küçük alüvyal ovalarla çevrili, hafif tuzlu tektonik bir göldür. Özellikle kışın önemli sayılarda pasbaş patka ve dikkuyruk kuşlarının barındığı alandır (Ongun vd., 2015a: 110).

Göl özellikle kış aylarında, bünyesinde barındırdığı birçok kuş türü nedeniyle kuş gözlemciliği açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Ayrıca gölde sportif olta balıkçılığı, rüzgar sörfü ve sualtı dalışları yapılmaktadır. Salda gölünün maviliğiyle, ormanın yeşilliğinin iç içe girmesi nedeniyle Yeşilova turizminde önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Yaz aylarında ise özellikle, hafta sonu ve tatillerde, yurt içi ve yurt dışından pek çok ziyaretçi mesire alanları ve plajı doldurmaktadır. Salda ve Doğanbaba orman içi dinlenme yerleri ve kumsalları kamp ve karavan turizmi için önemli bir potansiyele sahiptir. Ayrıca Salda Gölü ve çevresinde doğa yürüyüşleri, dağ tırmanışları, bisiklet binme, kuş gözlemciliği, yamaç paraşütçülüğü ve kış aylarında Kayak Merkezinde kayak yapma olasılığı mevcuttur.

Yarışlı Köyü, Salda Gölü ve Burdur Gölü arasındaki çöküntü havzasında yer alan, denizden yükseltisi 860 m. olan ve tektonik kökenli doğal göllerden biridir. Yörenin en küçük göllerinden olan Yarışlı Gölü yaklaşık 1200 ha alanı kapsamakta olup, (Kesici ve Kesici, 2007) gerek ada gerekse yarımadasıyla birçok kuşa ev sahipliği yapmaktadır. Tuzlu suyu ve sızlıklarıyla bazı kuş türlerinin, özellikle flamingoların konaklama ve yaşam alanıdır (Akova, 2013: 49). Ayrıca angıt, boz ördek, kaşıkga, kızkuşu, sakarmeke, suna ve dikkuyruk için önemli bir kışlama bölgesidir (Ongun vd., 2015a: 110).

2016 yılı Nisan ayında mermer ocaklarının sayısının fazlalığı nedeniyle, başta flamingolar olmak üzere birçok kuş türünü barındıran Yarışlı gölüne, flamingolar ve diğer kuş türleri 50'e yaklaşan mermer ocakları yüzünden göç yollarını değiştirmek zorunda kalmıştır. Yarışlı gölü, göçmen kuşlar için olduğu kadar, orada kuluçkaya yatan onlarca yerli kuş türü için de son sığınak görevini üslenmiş (sanat-magazin.com) olması nedeniyle, mermer ocaklarının vermiş olduğu doğa tahribatı bu kuşlar için tehdit oluşturmaktadır.

3.2.3. Kış Turizmi

Dünyada ve Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de son yıllarda kış turizmine yönelik turizm hareketlerinde büyük ölçüde talep oluşturmaktadır. Kış mevsiminde gerçekleşen turizm türü olan kış turizmine konu olan en önemli etkinlik kayak sporudur (Hussein ve Saç, 2008: 42). Yeşilova İlçesi Salda Gölü çevresinde yer alan Tınaztepe kış turizmi (kayak sporu) açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Salda Kayak Merkezi, Yeşilova ilçesi sınırları içerisindeki Eşeler Dağı Tınaztepe mevkiinde bulunmakta olup Burdur iline 77 km ve Salda Gölü'ne 17 km uzaklıktadır. Kayak tesisinde, en uzun 1600 m, en kısası 500 m olan beş pistten oluşmakta olup, T-Bar tipi 860 metrede zirveye ulaşan iki kişilik teleski bulunmaktadır. 5-10-15-20 km kayaklı koşu ve biatlon yapmaya müsait araziye sahip olan kayak merkezi günübirlik turizme hizmet vermektedir (Anonim, 2015). Son yıllarda küresel ısınma nedeniyle oluşan iklim değişikliklerinin, bu turizm türünü bölgede olumsuz etkilediği görülmektedir.

3.2.4. Yayla Turizmi

Yöre insanının Yörük Kültürünü devam ettirmesi yayla kültürünü de ön plana çıkarmaktadır. İlçe sınırı içerisindeki yaylalar, günümüzde Karadeniz Bölgesi'ndeki yaylaların özelliklerini taşımamakla birlikte, günübirlikçiler için büyük önem arz etmektedir (Yılmaz, 2005: 574). Yeşilova ilçe sınırları içerisindeki Eşeler yaylası en önemli yaylasıdır.

Son yıllarda özellikle Yeşilova ilçesinin köylerindeki yaylalarda ve dağlardaki mermer ocaklarının doğaya vermiş olduğu tahribat nedeniyle yaylalarda etkinlik sayısı azalmıştır. Hemen hemen bütün köylerde mermer ocaklarının yapmış olduğu doğa tahribatını rastlamak mümkündür.

3.2.5. Kırsal Turizm

Yeşilova ilçe sınırları içinde bulunan Çaltepe köyünde, bir köy evinde tatilini geçirmek, çevreyi keşfetmek ve şehrin gürültüsünden uzaklaşmak isteyenler için "Çaltepe Kırsal Konaklama Evleri" yapılan bir projedir. Köyde, eski köy evi tarzında dört çeşit ev bulunmaktadır. Evlerin bahçesinde mevsimine göre meyve ve sebze toplama imkanı vardır. Ayrıca turistler yöresel yemekler, reçeller, salça ve tarhana yapabilmektedirler. Mevsimine göre avcılık, yürüyüş, köy ve kültür turizmi kapsamında il ve ilçelere günübirlik geziler yapabilmektedir (Atar, 2005). Bahçede üretilen ürünlerin kendin topla aktiviteleri ile doğrudan tüketiciye ulaştırılması, pazarlama sıkıntılarını önemli ölçüde giderir (Kiper ve Yılmaz, 2008: 167). Bu ve buna benzer projeleri Burdur ili Yeşilova ilçesinin birçok köyünde hayata geçirmek mümkündür (Ongun vd., 2015a: 106). Özellikle yol güzergahı üzerinde Denizli'ye tur düzenleyen seyahat acenteleri, Çaltepe köy turizmi paket programları ile turların bu noktaya yönlendirilmesi, köyde konaklanması ve bahçelerdeki ürünlerin satışı sağlanmalıdır.

Türkiye, doğudan batıya, kuzeyden güneye coğrafi çeşitliliği son derece fazla olan bir ülkedir. Coğrafi konumları ve kuruluş yerleri itibariyle, doğal ortamlarla bütünleşmiş köylerimizde, doğaya dayalı her türlü sportif etkinliklerin (dağcılık, trekking, yamaç paraşütü, atlı geziler, rafting...) organize edilmesi mümkündür (Soykan, 2003: 5). Yeşilova ilçesinde, buna benzer aktivitelerin yapılabilmesi için, coğrafi konuma sahip çok sayıda köyler mevcuttur.

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın (BAKA) sektörün ilgili paydaşlarıyla birlikte hareket ederek turizmin tüm yıla yayma ve Antalya kıyısındaki turizmin Batı Akdeniz'in iç bölgelerine yayılması amacıyla alternatif turizm kapsamında gül, lavanta, kiraz, kiraz çiçeği toplama, gül ve lavanta yağının çıkarılması etkinliğini turizme kazandırmıştır (Ongun vd., 2015b: 129). Günümüzde Yeşilova'nın bazı köylerinde tarımla uğraşanlar lavanta dikimine ağırlık vermiştir. Lisinia Lavanta Deresi Projesi sayesinde gelecekte Burdur Gölü ile Salda Gölü arasındaki alanlarda yerel halkın hem tarım hem de turizmden ekonomik kazanç elde etmeleri mümkündür. Ayrıca bu köyler lavanta, gül ve şakayık sayesinde tarımla bütünleşen kırsal turizmle tanışmış olacaklardır.

İlçe'nin çarşı merkezinde Yeşilova ilçe ve köylerinde yetişen doğal ve lezzetli sebze ve meyveler Perşembe günleri Yeşilova pazarında satılmaktadır. Yeşilova'nın yakın köylerinden hem satıcı hem de alıcılar bu pazarı doldurmaktadır. İlçe ve köylerin iklim ve tarım koşullarının elverişli olması özellikle tarımsal ürünlerin üretiminde önemli rol oynamaktadır. Yaz aylarında, organik olarak yörede yetişen biber, domates, patlıcan, kavun, karpuz, üzüm, asma yaprağı, salatalık, elma, armut, kiraz ve vişne gibi sebze ve meyveleri bolca bulmak mümkündür. Kış aylarında ise, pekmez, tarhana, ceviz, badem, kuru üzüm, köy peyniri ve kaymak gibi ürünlerin satışı yapılmaktadır.

Yeşilova ve köylerinde hem büyükbaş hem de küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Burdur ili hayvancılık bakımından ve süt üretim kapasitesi bakımından Türkiye'de ilk sıralarda yer almaktadır. Bu hayvanların yetiştiği büyük çiftliklerde süt sağma, yün kırma, hayvanları besleme ve günlük rutin işlerle uğraşma gibi aktiviteler turizme kazandırılır. Peynir, yoğurt ve süt vb. hayvansal ürünler aracısız bir şekilde turistlere satmak mümkündür. Böylece kırsal alanlarda hayvancılıkla uğraşan yerel halk hayvancılığın yanı sıra turizm sayesinde ek gelir kazanabilir.

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın amacı, önemi, kapsamı, sınırlılıkları ve bilgi toplama yöntemi aşağıda açıklanmaktadır.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmanın konusunu Yeşilova ilçesinin kırsal turizm SWOT analizi oluşturmaktadır. Bu konu kapsamında ilçenin kırsal turizm potansiyelini ortaya koymak, bu yöndeki güçlü, zayıf yönlerini, tehdit ve fırsatları belirlemek amaçlanmıştır. Amaç doğrultusunda, kırsal turizm ile yerel halkın kalkınması ve ilçe turizminin geliştirilmesi açısından, plan ve programların yapılması önem arz etmektedir.

4.2. Araştırmanın Kapsamı

Yeşilova İlçesinin kuruluşu M. Ö. 1400-1500'lü yıllara uzanmaktadır. Tarihin değişik dönemlerinde ise, Lidyalıların, Perslerin ve Romalıların ve Selçukluların egemenliğine girmiştir. İlçenin şu anki yerinde kurulması ise; 1190'lı yıllardan sonra başlamış ve ilçe 1071 Malazgirt savaşından sonra 1093 tarihinde Türklerin eline geçmiştir. O tarihlerde Bizanslılar ile bu bölgede yaşayan Türkmenler arasında küçük çaplı çatışmalar yaşanmış ise de, 1190 tarihinde Alman İmparatoru Frederik Barbaros haçlı ordusunun başında bu bölgeye kadar gelmiştir. Konya Sultanı tarafından gönderilen Osman Bey ve Hüsamettin Bey adlarındaki iki serdar Aleks'i'yi her iki yönden sıkıştırmışlardır. Osman Bey, günümüzdeki Harmanlı köyü yakınlarındaki Harmanlı boğazında, düşman askerlerini sıkıştırmış, Gençali, Karaatlı, Gökçe isimindeki Çeribaşları şiddetli hücumlarla düşmana bu bölgede kuvvetli bir satır atmışlardır. Muharebenin en çetin geçtiği yer Köpekbeli civarı olmuştur. Köpekbeli savaşında ağır yaralanan Osman Bey'e Salda Gölü'nün Eşeler Dağı'nın kuzeydoğu sırtlarında bugünkü Sultan Pınarı namı ile anılan yerde revirde tedaviye alınmıştır (Anonim, 2015). Bu nedenle genç komutana Selçuklu Sultanı tarafından sultanlık payesi ile ödüllendirilmiş olması nedeniyle burada bulunan pınar ve semt, Sultan Pınarı adıyla anılmaktadır. Yine aynı savaşta Bizans askerleriyle savaşırken satır kullanılması ve düşmana burada satır atılarak zayıf verilmesi nedeniyle ilçeye "Satırlar" denmiştir (Anonim, 2008: 231).

Tablo 2. 2000-2015 Yılları Arası Yeşilova İlçesi ve Köylerin Nüfusu

Yıllar	Toplam Nüfus	Yeşilova Nüfusu	Köylerin Nüfusu
2015	16.197		
2014	16.622	5.717	10.905
2013	16.973	5.726	11.247
2012	17.069	4.840	12.229
2011	17.414	4.798	12.616
2010	17.469	4.720	12.749
2009	17.766	4.724	13.042
2008	17.987	4.690	13.297
2007	18.611	4.684	13.927

Kaynak: http://www.nufusu.com/ilce/yesilova_burdur-nufusu (05.02.2016).

1288 tarihli Salnameye göre Satırlar köyü 33 haneli ve 120 nüfuslu idi. 1305 tarihli Salnamede de; ERLE nahiyesinde 148 misafirhane. 18 un değirmeni, 6 dükkan, 1 han, 1 lokanta, 26 cami, 19 sübyan mektebi, 8 tekke, 3 türbe, 38 çeşme ve 26 çamaşırhane olduğu kaydedilir. Aynı zamanda “Eyyüce Kilim” dokunurdu denilmektedir. 1936 yılında Yeşilova adı ile Burdur’a bağlanan Erle nahiyesinin bazı köyleri zaman içerisinde Denizli iline ve bazı köyleri de Burdur iline verilmiştir (Anonim, 2015). 2015 yılı sonu itibari ile ilçe ve köylerinde yaşayanların nüfusu 16.197 kişi olarak tespit edilmiştir (Anonim, 2016).

4.3. Araştırmanın Bilgi Toplama Yöntemi

Çalışmada Yeşilova ilçesinin kırsal turizm açısından doğal ve kültürel turistik arz verilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Yeşilova ilçesiyle ilgili literatür taranmış ve mevcut durumun belirlenmesi için saha gezisi yapılmıştır. Çalışma, literatür taramaları ve saha gezisi doğrultusunda şekillenmiştir. Elde edilen bilgiler çerçevesinde Yeşilova ilçesinde var olan turizm potansiyeli ve SWOT analizi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışma konusu olarak Yeşilova ilçesinin seçilmesindeki neden araştırmacıların bölge sınırları içerisinde yaşamaları, dolayısıyla yöreyi daha önceden bilmeleri, tanınması ve yöre hakkında deneyimlerin olması etkili olmuştur.

5. YEŞİLOVA İLÇESİNİN KIRSAL TURİZMİNE YÖNELİK SWOT ANALİZİ

Bir sektörün, bir faaliyetin, bir firmanın mevcut durumunu ve beklentilerini ortaya koymanın en kolay yolu o konu ile ilgili uzmanlar tarafından SWOT analizinin yapılmasıdır (Akça, 2005: 516). SWOT terimi İngilizcedeki dört kelimenin ilk harflerinden oluşan bir kısaltmadır. Güçlü yönler (Strengths), Zayıf yönler (Weakness), Fırsatlar (Opportunities) ve Tehditler (Threats) (İnayet ve Akbulak, 2010: 204). SWOT analizi; bir sektörün, bir faaliyetin, bir firmanın güçlü-zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat-tehditleri saptamakta kullanılan bir teknik olmakla birlikte yörenin kırsal turizm açısından güçlü-zayıf ve fırsat-tehditlerini ortaya koyarak ona göre plan ve programların yapılması daha uygun olacaktır.

Bu anlamda SWOT analizinin yapılmasındaki genel amaç; bölgenin sahip olduğu turizme bağlı ve turizmden bağımsız arz potansiyelinin güçlü ve zayıf yönlerinin bilinmesi, analiz edilmesi ve ülkenin turizm hedeflerine uygun stratejilerin seçilmesine yardımcı olmasıdır. Ayrıca, SWOT analizi bölgenin alternatif turizm olanaklarının her zaman değerlendirmeye tabi tutulması, mevcut hataların tespit edilmesine ve düzeltilmesine imkan veren bir araç olmaktadır (Yeşiltaş vd., 2009: 252).

Kırsal turizmde SWOT analizine yönelik çalışmalara gerek yerli gerekse de yabancı literatürde rastlamak mümkündür. Yabancı literatürde kırsal turizmle ilgili SWOT analizine yer veren çalışmalar; Spatariu ve arkadaşları (2010), Mahmoudi ve Hanghsetan (2011), Fons ve arkadaşları (2011) ve Zhang (2012) çalışmaları ile literatüre katkı yapmışlardır. Kırsal turizmle ilgili yerli literatürde SWOT analizine yer veren bazıları ise şunlardır: Çeltek (2004), Akça (2005), Akça (2006), Ün ve arkadaşları (2012), Harbaloğlu ve arkadaşları (2013), Kızılaslan ve Ünal (2014), Polat ve arkadaşları (2014), Ongun ve Gövdere (2014)’deki çalışmaları ile literatüre katkı yapmışlardır. Çalışmalarda çoğunluğunun iller kapsamındaki kırsal turizminin SWOT analizine rastlanması nedeniyle bu çalışmanın ilçe kapsamında ele alınması diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir. Ongun ve Gövdere (2014)’deki çalışması ilçe bazında olması nedeniyle bu çalışmaya benzerlik göstermektedir. Yerli literatürde gerçekleştirilen kırsal turizmde SWOT analizine yönelik çalışmalar ışığında Burdur ili Yeşilova

ilçesinin kırsal turizm faaliyetinin Güçlü yönler (Strengths), Zayıf yönler (Weakness), Fırsatlar (Opportunities) ve Tehditler (Threats)'ini yansıtan SWOT analizi aşağıdaki Tablo 3'deki gibi oluşturulmuştur.

Tablo 3. Yeşilova İlçesinin Kırsal Turizm SWOT Analizi***

GÜÇLÜ YÖNLERİ (STRENGTHS)	ZAYIF YÖNLERİ (WEAKNESS)
<ul style="list-style-type: none">•Yörenin bozulmamış bir doğaya sahip olması(Salda Gölü ve çevresinin SİT alanı olması)• Kırsal halkın sıcakkanlı ve misafirperver olması•Fauna, flora ve kuş gözlemciliği (ornitoloji) bakımından büyük bir potansiyele sahip olması• Yörük kültürünün yörede devam etmesi•Antalya ve Denizli illerinin geçiş güzargahı üzerinde olması nedeniyle yöreye gelen seyahat acentelerinin duraklama alanlarının içerisinde olması• Salda Gölü ve Salda Kayak Merkezinin ilçenin sınırları içerisinde olması nedeniyle bu turizm türlerinin kırsal turizm ile entegrasyon kolaylığı• Salda Gölünde yelkencilik gibi su sporlarının yapılabilmesi•Kırsal turizmin 12 ay boyunca uygulanabilirliği•Yeşilova ilçesindeki turizm sektöründe eğitilmiş personel temininin Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ndeki turizm bölümlerinden sağlanabilmesi• Dağların özellikle Eşeler Dağı'nın avcılık, trekking, dağcılık ve diğer yürüyüş sporları için uygun olması• Salda Gölü kıyısındaki mesire alanlarının halka açık ve buralara ulaşım kolaylığının olması	<ul style="list-style-type: none">• Kırsal turizm konusunda yöre halkın yeterli bilgiye ve doğal zenginliklerinin farkında olmaması• Kırsal turizm açısından girişimcilik kültürünün oluşmaması• Yörenin yakın çevre tarafından tanınmasına rağmen, ülke genelinde tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin eksikliği• Konaklama sayısının yetersizliği ve konaklama yerlerinin yörenin dokusuna uygun olmayan betonarme yapılması, görüntü ve yörenin dokusuna ters düşmesi
FIRSATLAR (OPPORTUNIES)	TEHDİTLER (THREATS)
<ul style="list-style-type: none">•Alternatif turizm türlerine ve kırsal turizme olan ilginin artması•Özellikle Avrupa'da yaşayan yöredeki kişi sayısının fazla olması ve yazın ilçeye ziyaret etmeleri• Kırsal alanlarda çok sayıda endemik bitki örtüsü ve yabani hayvanların olması•2023 Turizm stratejisinde Antalya-Burdur-Isparta kapsamında alternatif turizm türlerine ağırlık verilmesi•Antalya ve Isparta havaalanlarının yöreye yakın olması• Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)'nın Burdur'da kırsal kalkınma ve kırsal turizmi desteklemesi•Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi bünyesinde Meslek Yüksek Okulun Yeşilova'da açılmış olması	<ul style="list-style-type: none">•Salda Gölü'nün kirlenmesi ve suların çekilmesi doğal yaşam için tehlike yaratmaktadır• Doğal alanların bilinçsizce kullanımından kaynaklanan çevre sorunları (özellikle mermer ocaklarının kırsal alanlara telafisi mümkün olmayan zararlar)•Yöre aşırı kalabalıkla karşılaşırsa, doğal alanların tahribatı, tarım alanlarının turizm için yok edilmesi ve çevre kirliliği ile karşı karşıya kalabilmesi• Bölgenin sosyo-kültürel yapısının bozulması

*** Saha gezisi kapsamında ilçe ve köylerdeki kişilerle görüşmeler sonucunda ve literatür çalışmaları baz alınarak kırsal turizm SWOT analizi oluşturulmuştur.

Tablo 3 incelendiğinde Yeşilova ilçesinin kırsal turizm açısından güçlü yönlerinin zayıf yönlerine göre daha çok olduğu görülmektedir. Güçlü yönler ele alındığında yörenin bozulmamış bir doğaya sahip olması kırsal turizm açısından en güçlü yönünü oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra halkın misafirperverliği, diğer turizm türleri ile kolay entegrasyonu, seyahat acentelerinin çekim alanlarında olması, ulaşım kolaylığı, üniversitenin varlığı, diğer turizm aktivitelerinin yapılabilirliği ve kırsal turizmin 12 ay uygulanabilirliği ilçenin diğer güçlü yanlarını oluşturmaktadır.

İlçedeki kırsal turizmin zayıf yönleri incelendiğinde ise, yöre halkının kırsal turizm açısından bilinç düzeylerinin yetersiz olması, girişimcilik kültürünün oluşmaması, tanıtım ve pazarlama eksikliği ve konaklama sayısındaki yetersizlik göze çarpmaktadır. İlçe kırsal turizm fırsatları arasında, son yıllarda alternatif turizm türleri içerisinde kırsal turizme olan ilginin artmasıdır. Ulaşım kolaylığı, endemik bitki çeşitliliği, özellikle yazın ilçeye gelen ziyaretçi sayısının çokluğu ve Üniversite bünyesinde Meslek Yüksek Okulun Yeşilova'da açılmış olmasıdır.

İlçe kırsal turizm tehditleri arasında ise, doğal çevre ve kaynakların turizmle birlikte tahribatı ve sosyo-kültürel yapının bozulması yer almaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Burdur ili Yeşilova ilçesinde kırsal turizmin geliştirilmesi için yapılması gerekenler şunlardır.

- Kırsal yöredeki yerel halkın ve turizmle ilgili işletmelerin kırsal turizm hakkında bilinçlendirilmesi ve zaman zaman eğitim programlarının düzenlenmesi kırsal turizmin gelişmesini hızlandıracaktır.
- İlçenin sahip olduğu kırsal turizm potansiyelini arttırmak için öncelikle yerel yönetimler, yerel halk, üniversite ve özel sektör işbirliği ile geniş çaplı bir envanter oluşturulmalıdır.
- Özellikle başta Çaltepe köyü olmak üzere diğer köylerde de organik tarıma ağırlık verilmeli ve buraya ziyarete gelen turistlere bu ürünlerin satışı yapılarak yerel halka ek gelir sağlanmalıdır. Yeşilova ilçesinde kırsal turizmle birlikte yerel halkın ek gelir elde edeceği ve bunu neticesinde refah düzeylerinin artacağı ayrıca hem ekonomik hem de sosyal kalkınmanın sağlanacağını söylemek mümkündür.
- Köylerde yörenin doğal yapısına uygun köy evleri yapılmalı veya yerel halk evlerinin bir odasını gelen turistlere açarak turistlerin konaklanması sağlanmalıdır. Bunun içinde yerel yönetimler ya da devlet tarafından düşük faizli ve uzun vadeli krediler sağlanmalıdır.
- Yörede var olan değişik turizm türleri (göl ve kayak turizmi) ile kırsal turizmin uyum sağlanması gerekmektedir. Çünkü kırsal turizm diğer turizm türleriyle çok çabuk uyum sağlayabilir ve böylelikle gelen turistlerin konaklama gün sayısında bir artış olur.
- Salda gölünün orman içi sahasında bisiklet turları, yürüyüş, kamp-karavan, çadır turizmi ve yerel şenlikleri izleme gibi eğlenceye yönelik aktiviteler düzenlenebilir. Bu tür aktiviteler özellikle gençleri bu bölgeye çekebilir.
- Yeşilova'dan geçen turların Antalya-Denizli arasında sadece birkaç saatlik mola verme noktası olmanın dışında bir kırsal turizm yöresi olması sağlanmalıdır. Özellikle kırsal alanlardaki köy evlerinde konaklama sağlanmalı ve turistlerin kırsal turizm aktivitelerine katılımları sağlanmalıdır.
- Ulusal ve uluslararası basında bölgenin tanıtımına ağırlık verilmesi, web sitesinin açılması, yöresel ürünler ve el sanatları için festivallerin organize edilmesi, broşür ve afiş gibi destek yayınların yapılması bölgedeki turizmin hızlı gelişimini sağlayacaktır.
- İlçeye yönelik turizm projelerin ve yatırımların Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) tarafından desteklenmesi gerekmektedir.
- İlçe ve köylerindeki mermer ocaklarının istihdam açısından önemli bir yer teşkil etmesine rağmen ileride çevreye verebileceği zararlar açısından şu anda gerekli önlemlerin alınması şarttır. Çevrenin bilinçsizce katledilmesinin önüne geçilmesi gerekmektedir. Suların kirlenmesi, çevrenin tahrip edilmesi gerek fauna gerekse floranın bozulmasına neden olabilir. Ekolojik dengelerin bozulması ileride telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurabilir.
- SWOT analizinde ortaya çıkarılan fırsatların en iyi şekilde artıya dönüştürülmesi için iyi bir planlamanın yanı sıra stratejilerin de belirlenmesi gerekmektedir.
- Tüm bu önerilerin gerçekleştirilmesi için kırsal turizm konusunda deneyimli personelin yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu görev de üniversitelere düşmektedir.

Sonuç olarak, Yeşilova'da kırsal turizm için yeterli düzeyde arz kaynağı bulunmaktadır. Bu kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için SWOT analizinde ortaya çıkan zayıf yönler gözden geçirilerek uygun çözümler üretilmelidir. Yeşilova kırsalında, kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesi için kırsal turizm önemli bir araç olarak dikkate alınması önemlidir. Gelecekteki ilçe turizmi için, plan ve programlar yapılırken SWOT analizde ortaya çıkan güçlü-zayıf yönlerin ve fırsat-tehditlerin göz önünde bulundurulması, hem yerel halkın hem de yöredeki turizmin gelişmesi açısından önemlidir.

KAYNAKLAR

Ahipaşaoğlu, S., ve Çeltek, E., (2006). Sürdürülebilir Kırsal Turizm, Gazi Kitabevi Fersa Matbaacılık, Ankara.

- Akça, H., (2005). “Burdur İlinin Kırsal Turizm Potansiyeli ve Değerlendirilmesi”, 1. Burdur Sempozyumu, Bildiriler Cilt I, 16 - 19 Kasım, Burdur, 515-517.
- Akça, H., (2006). “Assessment of Rural Tourism in Turkey Using SWOT Analizi”, Journal of Applied Sciences, 6 (13), 2837-2839.
- Akça, H., Esengün, K., ve Sayılı, M., (2001). “Kırsal Alanların Kalkındırılmasında Kırsal Turizmin Rolü”, Standart Dergisi, Şubat, Ankara, 40, 29-35.
- Akova, A., (2013), “Gökyüzünü Sevdiren Göller”, National Geographic Traveller, Nisan, 44-52.
- Alpar, Ö., ve Erdem, B., (2005). “Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi Çerçevesinde Burdur Yöresinde Alternatif Turizmi Geliştirme Stratejileri”, I. Burdur Sempozyumu, Bildiriler Cilt I, 16 - 19 Kasım, Burdur, 591-599.
- Atar, N., (2005), Çaltepe Kırsal Konaklama Evleri, Turizm Haberleri, <http://www.turizmhaberleri-koseyazisi.asp?ID:98> (05.02.2016).
- Anonim (2008). Gelişen Burdur, Burdur Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Yayınıdır.
- Anonim (2015). Yeşilova Kaymakamlığı Web Sayfası (<http://www.yesilova.gov.tr>), (28.12.2015).
- Anonim (2016). http://www.nufusu.com/ilce/yesilova_burdur-nufusu (05.02.2016).
- Ayaz, N., Yeşiltaş, M., ve Türkmen, F., (2012). “Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıkları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma”, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22), 103-112.
- Boyacıoğlu, E., Z., (2014). “Kırsal Turizmde Kadın Girişimciliği: Edirne Örneği”, International Journal of Social and Sciences, 4(2), 82-90.
- Çeken, H., Karadağ, L., ve Dalgın, T., (2007). “Kırsal Kalkınmada Yeni Bir Yaklaşım Kırsal Turizm ve Türkiye’ye Yönelik Teorik Bir Çalışma”, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 7(1), 1-14.
- Çeltek, E., (2004). “Kırsal Turizm ve Tokat İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin S.W.O.T. Analizi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Demircioğlu, G., (1993). “Kırsal Turizm Nedir?”, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, Yıl: 11, Sayı:5, Eylül-Ekim, Ankara, 8-10.
- Emekli, G., Südaş, İ., ve Soykan, F., (2006). “Göç, Kırsal Kalkınma-Kırsal Turizm ve Türkiye”, [http://www.meteoroloji.gov.tr/2006/araştırma/files/Sera Gazi Salim.pdf](http://www.meteoroloji.gov.tr/2006/araştırma/files/Sera%20Gazi%20Salim.pdf). 324-340. (01.01.2016).
- Esengün, K., Akça, H., ve Sayılı, M., (2002). “Dağlık ve Ormanlık Alanlarda Kırsal Turizm Faaliyeti ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma”, I. Ulusal Ormanlık Kooperatifleri Sempozyumu, 22-23 Mart, Kastamonu, 97-102.
- Fons, M. V., Fierro, J. A., and Patino, M. G. (2011). “Rural Tourism: A Sustainable Alternative”, Applied Energy, 88, 551-557.
- Harbalıoğlu, M., Özel, G., ve Erkan, B., (2013). “Kilis İlinin Kırsal Turizm Potansiyeli ve Sosyo-Ekonomik Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi”, International Journal of Social and Sciences, 3 (2), 55-61. <http://sanat-magazin.com/yazarlarimiz/sahikaoner/burdur-yarisli-golu-filamingolarin-hazin-sonu/> (04.05.2016).
- Hussein, T., A., ve Saç, F., (2008). Genel Turizm Gelişimi-Geleceği, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- İnayet, Z., ve Akbulak, C., (2010). “Troia Tarihi Milli Parkı’ndaki Turizm Potansiyelinin Swot Analizi İle Değerlendirilmesi”, 11. Ulusal Turizm Kongresi, 2-5 Aralık Kuşadası, (Ed. Çolakoğlu, O., E.), Detay Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 203-213.
- Kesici, E., ve Kesici, C., (2007). “Yarışlı Gölü (Yeşilova-Burdur) Makrohidrofitleri”, <http://www.akademi.net/USG/USG2007/CK/ck25.pdf>. (28.12.2015).
- Kızılaslan, N., ve Ünal, T., (2013). “Manisa Spil Dağı Milli Parkı Kırsal Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi”, Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi, Sayı: 7, 10-29.

- Kızılaslan, N., ve Ünal, T., (2014). "Tokat İlinin Ekoturizm/Kırsal Turizm Potansiyeli ve SWOT Analizi", *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, Sayı: 9, 45-61.
- Kiper, T., ve Yılmaz, E., (2008). "Şarköy-Kumbağ Arasında Kırsal Kalkınmayı Destekleyici Turizmin Olabilirliği ve Yerel Halkın Rolü", *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 159-168.
- Köroğlu, A., ve Köroğlu, Ö., (2006). "Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü: Buldan Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli", *Buldan Sempozyumu*, 23-24 Kasım, 233-242.
- Küçükaltan, D., (1997). *Trakya Ekonomisi İçin Bir Bölgesel Kalkınma Modeli: Kırsal Turizm.*, 7. Ulusal Bölge Bilimi Bölge Planlama Kongresi, 1. Kitap, İzmir 20-22 Ekim, Pro-Ofset Matbaacılık, İzmir.
- Mahmoudi, B., and Haghsetan, A. (2011). "Investigation of Obstacles and Strategies of Rural Tourism Development Using SWOT Matrix", *Journal of Sustainable Development*, 4, 136-141.
- Mercan, Ş., O. ve Pak, A., (2014). "Küreselleşme Sürecinde Turizmin Kırsal Boyutu: Kırsal Turizmin Dünü ve Bugünü", *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 7 (2), 29-33.
- Ongun, U., Gövdere, B., ve Kaygısız Durgun, A., (2015a). "Burdur İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi: Sorunları ve Çözüm Önerileri", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 12, 99-116.
- Ongun, U., Gövdere, B., ve Kaygısız Durgun, A., (2015b). "Isparta İli Kırsal Alanlarında Yapılabilecek Kırsal Turizm Türlerinin Kırsal Kalkınmaya Etkisi", *International Journal of Social and Economic Science*, 5 (1), 122-131.
- Ongun, U., ve Gövdere, B., (2014). "Bölgesel Kalkınmada Kırsal Turizmin Etkisi: Ağlasun Yeşilbaşköy Örneği", *International Journal of Social and Sciences*, 4 (2), 51-57.
- Polat, E., Özdemir, S., S., ve Özdemir, M., (2014). "Kırsal Turizm Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi: Balıkesir Örneği", *Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı*, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, 4-6 Haziran, Muğla, 143-153.
- Soykan, F., (1999). "Doğal Çevre Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 10, Türkçe, Mart-Haziran, 67-75.
- Soykan, F., (2003). "Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi", *Ege Coğrafya Dergisi*, 12, İzmir, 1-11.
- Soykan, F., (2004). *Bir Turizm Coğrafyası Araştırması: Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Saptanması ve Şirince Köyüne (İzmir) Uygulaması*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- Spatariu, E. C., Trandafir, R. A., and Lazar, C. M. (2010). "The Swot Analysis of the Rural Tourism in the South-Eastern Rromania", *Ovidius University Annals*, 10, 1315-1319.
- Şenol, F., (2011). *Turizm Coğrafyası ve Dünya Kültürel Mirası*, Detay Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara.
- Turhan, M.,S., (2005), "Avrupa Üyeliği Yolunda Türkiye Kırsal Kalkınma Tedbirleri Uygulama Süreci", *Uzmanlık Tezi*, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Daire Başkanlığı, Ankara.
- Uçar, M., Çeken, H., ve Ökten, Ş., (2010). *Kırsal Turizm ve Kırsal Kalkınma: Fethiye Örneği*, Detay Yayıncılık,
- Ün, E., Tutar, F., Tutar, E., ve Erkan, Ç., (2012), "Ekonomik Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü: Türkiye Örneği", *International Conference On Eurasian Economies*, Session 4C, Turizm, 345-350.
- Yeşiltaş, M., Çeken, H., ve Öztürk, İ., (2009). "Karadeniz Bölgesindeki Turizm Olanaklarının Swot Analizi İle Değerlendirilmesi", *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, 250-269.
- Yılmaz, O., (2005). "Burdur İli'nin Turizm Potansiyeli", *I. Burdur Sempozyumu*, *Bildiriler Cilt I*, 16 - 19 Kasım, Burdur, 569-590.
- Zhang, X. M. (2012). "Research on the Development Strategies of Rural Tourism in Suzhou Based on SWOT Analysis", *International Conference on Future Energy, Environment, and Materials*, 16, 1295-1299.